

EL MUSEU DEL TEATRE, LA MUSICA I LA DANÇA

A uns dos anys que el culte escriptor i crític d'art, En Marc Jesús Bertràn, va llançar, des de les columnes d'un diari barceloní, l'original idea de la creació d'un Museu del Teatre, la Musica i la Dança, per a exhibir-hi, curiosament catalogats, tots els materials relacionats amb el nostre art escènic en sos diversos gèneres i aspectes. De la mateixa manera que existeixen, exposades al públic, col·leccions de fragments arqueològics reveladors d'un estat de civilització pretèrita; amb el mateix amor que s'ofereixen a la pública admiració en els museus i pinacoteques les obres pictòriques de diferents escoles i èpoques per a demostrar l'evolució de l'art, es deuen reunir, catalogar i exposar tots els materials que han jugat un paper petit o gros en la vida del Teatre, a Catalunya, ja que l'art escènic és la més fidel i espontània manifestació de la cultura popular, perquè té les seves arrels en l'entranya mateixa del poble.

El Teatre ha sigut considerat sempre com el termòmetre determinant del grau de perfeccionament espiritual de les multituds. Com que en ell hi intervenen totes les branques de l'art—literatura, musica, pintura etc.—les produccions escèniques són el reflexe integral de l'estat de civilització del poble que les ha produït. Precisament les petites coses, les que tenen major aspecte de frivolitat, les que, com els materials es-

cènics, semblen no tenir cap transcendència, són les que amb més justesa donen idea del moment històric en què van ésser creades, perquè són expressades amb la ingènua eloqüència de l'espontaneïtat i de la senzillesa.

Per xò nosaltres, compartint l'opinió desfavorablement exposada per En Marc Jesús Bertràn, creiem en l'alta conveniència de la creació de l'esmentat Museu. Estem segurs, plenament convençuts, que ni la més hàbil narració, ni la més detallada història, donarien, com el Museu del Teatre, idea tan completa de les costums populars, dels ideals en boga, dels fets culminants, de l'estat de les arts, en cada una de les èpoques per què el nostre teatre ha passat.

Tots els teatres tenen el seu color local, emprò cap sobrepuja al Teatre Català en valor de tipisme, en característiques pròpies. El Teatre, a casa nostra, ha sigut i és essencialment popular. Literats, músics, pintors i comedians, s'han sentit sempre tan compenetrats amb el públic, tan units amb ell per un mateix sentiment, que junts han triomfat i junts apareixen en tots els moments culminants. Sense la col·laboració entusiasta, eficaç, assídua del públic, En Robrenyo no hauria pogut popularitzar les seves insipientes produccions sadollades d'una pueril ingenuïtat, ni En Pitarra hauria convertit en èxits formidables les seves gatades. Els autors de llavors se situaven al mateix nivell del públic, i d'ell en recollien frases, anècdotes, tipus, que eren els principals elements de

les obres que es representaven. El Teatre Català, en la seva infància, era vulgar, anodí, innocent en grau extraordinari; emprò, precisament per reunir aquestes característiques que el diferenciaven del teatre estranger, és per lo que creiem d'una gran importància el recordar-lo i fer-lo reviuir per mitjà del projectat Museu. Voleu res més interessant que aquelles projeccions deombres, aquelles sessions de «La Gata» i aquells melodrames de l'Odeón, que han glossat amorosament tots els historiadors de la vida barcelonina en el segle XIX? Voleu res més suggestionador que aquells espectacles, resum, compendi i ampliació de tot lo fet anteriorment, organitzats per aquell gran Conrad Colomer, que, amb la col·laboració de tots els artistes catalans, enjoiava l'ambient de la nostra terra amb «De Sant Pol al Polo Nord», «Kikiriki», «De la Terra al Sol» i tantes altres obres quin record boirós servem, encara, com un dels més agradosos de la nostra adolescència?

I si de lo que en podem dir primitivisme, passem, sense tenir en compte les correspondències cronològiques, a l'època de plenitud del nostre teatre, ens trobarem amb períodes tan interessants com el que culmina amb l'estrena al Romea de les primeres comèdies de costums, representades

per aquell genial Fontova, que no té res que envejar als més gloriosos artistes de l'escena universal.

Un altre dels aspectes que per si sol mereixeria els honors d'un Museu, és el de l'escenografia. És innegable que l'art escenogràfic català ha ocupat sempre un lloc d'honor per tothom reconegut i envejat. Els Moragas, Soler i Rovirosa, Vilumara i altres, són veritables glòries de l'art, i no és just que, mentre artistes de menys vàlua tinguin les seves obres exposades a l'admiració pública, aquells mestres de l'escenografia restin inconeguts i les seves produccions es podreixin en els fossos dels escenaris.

Es precis, és indispensable que el projecte de Museu concebut pel senyor Bertràn, esdevingui ben prest realitat. Per a què així sigui, no manca més que entusiasme per part de les institucions cridades a canalitzar les iniciatives i ofertes individuals. Si l'Ajuntament de Barcelona acorda la creació del Museu, l'altruisme i el desinterès dels aimants del Teatre Català el nodrirà amb tots els elements i materials dispersos que, reunits i ben ordenats, seran suficients per a demostrar l'explendor del teatre, la musica i la dansa, a Catalunya.

CLAUDI MUNTANYA.

